

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Informasjon til deg som identifiseres som mulig offer for menneskehandel

Hva er menneskehandel?

Hvert år blir hundretusener av mennesker ofre for menneskehandel. I løpet av de siste årene har flere hundre personer fått bistand og beskyttelse som ofre for menneskehandel i Norge.

Ofre for menneskehandel er personer som:

- er utsatt for vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig atferd
- og er utnyttet til
 - prostitusjon eller andre seksuelle formål,
 - tvangsarbeid eller tvangstjenester, herunder tigging,
 - krigstjeneste i fremmed land
 - eller organhøsting

Mindreårige er alltid i en sårbar situasjon, og utnyttning av personer under 18 år er derfor å anse som menneskehandel, uavhengig av om vold, trusler eller annen utilbørlig atferd er brukt.

Menneskehandel kan forekomme i mange sammenhenger.

Noen eksempler er:

■ Husarbeid	■ Butikkdrift	■ Porno
■ Barnepass	■ Stein- og asfaltarbeid	■ Tigging
■ Tvangsekteskap	■ Jordbruk	■ Gateartisteri
■ Ulovlig adopsjon	■ Gartnerarbeid	■ Tyverier
■ Renhold	■ Bilpleie	■ Narkotikavirksomhet
■ Restaurantdrift	■ Salg av sex	

Du har blitt identifisert som et mulig offer for menneskehandel

Det betyr at du er i en situasjon der man mener at noen kan ha begått alvorlige brudd mot dine grunnleggende rettigheter. Noen kan ha skadet deg fysisk eller psykisk og begrenset din frihet for at de skal tjene penger eller oppnå andre fordeler på din bekostning.

Myndighetene skal sørge for at du som et mulig offer for denne kriminelle virksomheten, får dine menneskerettigheter ivaretatt. Du skal få tilbud om nødvendig bistand og beskyttelse.

Du kan ha rett til:

- Gratis bistand fra advokat
- Refleksjonsperiode (6 måneders arbeids- eller oppholdstillatelse)
- Trygg bolig
- Lege og nødvendig helsehjelp
- Penger til livsopphold
- Aktivitetstilbud (det kan for eksempel bestå av norskkurs, hjelp til å søke arbeid eller annen aktivitet)
- Hjelp til en trygg retur og reetablering i hjemlandet ditt, dersom du ønsker å reise hjem
- Informasjon om hjelpetilbud i andre aktuelle land (dersom du har oppholdstillatelse eller annen form for tilknytning i et annet land)

Alle som jobber med å ivareta dine rettigheter har taushetsplikt.

Hvis noen truer deg med vold, frihetsberøvelse eller andre overgrep, har du rett til hjelp av politi til å beskytte deg.

Er du under 18 år

Er du under 18 år og identifisert som et mulig offer for menneskehandel, har barnevernet ansvar for å følge deg opp sammen med andre etater og tjenester. Barnevernet skal sammen med politiet vurdere hvilken risiko du er i, og sette i verk nødvendige tiltak for å sikre og ivareta deg på best mulig måte. Barnevernet kan plassere deg i beredskapshjem, barneverninstitusjon eller i fosterhjem.

Hvis du er i Norge uten foreldre, vil du få oppnevnt en verge/hjelpeverge som skal hjelpe deg med å ivareta dine interesser. Overformynderiet oppnevner vergen. Du har også rett til advokat.

Du har rett til grunnskoleopplæring hvis det er sannsynlig at du skal være i Norge mer enn tre måneder. Plikten til grunnskoleopplæring inntreer når oppholdet ditt i Norge har vart i mer enn tre måneder. Hvis du har fullført grunnskole eller tilsvarende opplæring, kan du søke om rett til tre års videregående opplæring. Du har rett til nødvendig helsehjelp.

Hvis du er under 18 år, kan du ikke selv velge om du vil ta imot hjelp. Du har rett til å si din mening før det blir tatt avgjørelser som angår dine personlige forhold. Din mening skal tillegges vekt i forhold til din alder og modenhet. Hvis du er over 12 år skal det legges stor vekt på hva du mener. Dersom du er over 15 år får du partsrettigheter. Du vil få oppnevnt en verge/hjelpeverge og en advokat som skal hjelpe deg med å ivareta dine interesser.

Hvis du sier at du er over 18 år, men norske myndigheter antar at du likevel kan være mindreårig, vil du bli behandlet som at du er under 18 år inntil myndighetene har undersøkt nærmere hva som kan være din rette identitet, herunder alder. Slike undersøkelser kan ta tid.

Tilbudet er frivillig

Hvis du er over 18 år bestemmer du selv om du vil ta imot hjelp. Du har rett til å få råd av en advokat og andre personer du har tillit til når du skal vurdere om du vil ha hjelp eller ikke. Dette er gratis.

Hvis du velger å ta imot hjelp fra norske myndigheter, kan du når som helst velge å avslutte den hjelpen du mottar.

Hva er refleksjonsperiode?

Formålet med refleksjonsperioden er å bidra til at ofrene skal kunne bryte med miljøet bak menneskehandelen, og legges til rette for at bakmennene skal kunne straffeforfølges. Refleksjonsperiode er en arbeids- eller oppholdstillatelse som gis for 6 måneder. Den er et lavterskeltilbud. Tillatelsen kan ikke fornyes, og danner ikke grunnlag for bosettingstillatelse eller familieinnvandring. Mindreårige barn kan innvilges familieinnvandring med en person som har en slik tillatelse, dersom barnet fyller de vanlige vilkårene for familieinnvandring og politiet mener at det er fare for barnets sikkerhet i hjemlandet.

Under refleksjonsperioden forventes det blant annet at du:

- Oppgir rett identitet til norske utlendingsmyndigheter (du vil ikke bli utvist eller straffet for å ha brukt falske dokumenter eller å ha løyet om identitet tidligere hvis dette var et resultat av at du var under utnyttning i menneskehandel)
- Oppholder deg i Norge (refleksjonsperiode gir kun tillatelse til opphold i Norge og er ikke gyldig i andre land)
- Forklarer din situasjon til din advokat og andre som skal bistå deg når du leverer søknad om refleksjon (uten at du må gå i detaljer om personer som har utnyttet deg)
- Forsøker å bryte kontakten med det kriminelle miljøet som har utnyttet deg
- I samråd med din advokat vurderer å anmelde dem som har utnyttet deg til politiet
- Tar imot informasjon om frivillig retur og vurderer om du vil returnere til ditt hjemland via International Organization for Migration's (IOM) program for ofre for menneskehandel
- Gjør deg kjent med de rettigheter og plikter du har når du får innvilget refleksjonsperiode, sosiale ytelser, helsehjelp og andre offentlige tjenester
- Følger de husregler som gjelder der du får tilbud om å bo
- I samråd med din advokat vurderer hvilke alternativer du har etter at refleksjonsperioden løper ut, og om det er grunnlag for å søke videre opphold i Norge
- Melder fra til de som bistår deg om hvor du bor
- Melder fra til de som bistår deg dersom du flytter
- Ber om informasjon når du lurer på noe og sier ifra til de som bistår deg hvis du eller noen av dine nære blir truet eller får andre alvorlige problemer

Hvis du velger å ikke ta imot den hjelp som tilbys deg

Hvis du velger å ikke ta imot hjelp og har lovlig opphold i Norge, kan du gjøre som du selv ønsker. Hvis du avslår tilbudet om hjelp, kan du når som helst søke hjelp på ny. Du kan henvende deg til Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel på 47 45 15 00 (mandag til fredag kl 08.00 – 16.00) for å bli henvist til noen som kan hjelpe deg.

Hvis du takker nei til hjelp og ikke har lovlig opphold i Norge, må du forlate landet. Du kan enten:

- Søke frivillig retur med International Organization for Migration (IOM), se brosjyre om IOMs program
- Kontakte ditt hjemlands ambassade for hjelp
- Reise tilbake til ditt hjemland på egen hånd

Dersom du ikke reiser hjem frivillig, har politiet ansvar for å uttransportere deg. I utgangspunktet må du selv betale for uttransporteringen. Dersom du ikke har mulighet til å betale for billetten, vil staten legge ut. Du får da gjeld til norske myndigheter. Ubetalt uttransporteringsgjeld vil være et hinder mot at du senere kan få innvilget tillatelse til opphold i Norge.

Hva er asyl?

Retten til å søke asyl er nedfelt i internasjonale konvensjoner. En asylsøknad vurderes etter kriteriene i flyktningkonvensjonen og utlendingsloven. Etter utlendingsloven § 17 første ledd har en person rett til asyl i Norge hvis vedkommende risikerer å bli utsatt for forfølgelse ved retur til hjemlandet sitt, jf. flyktningkonvensjonen artikkel 1A(2). Grunnen til forfølgelsen må være rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller politisk oppfatning.

Om personen ikke får asyl, vurderer norske myndigheter om det likevel er grunnlag for å gi oppholdstillatelse enten av beskyttelsesgrunner eller på humanitært grunnlag. Oppholdstillatelse av beskyttelsesgrunner kan gis dersom det av andre grunner enn de som er nevnt over, vil være fare for personens liv og sikkerhet ved å returnere til hjemlandet. Oppholdstillatelse av humanitære grunner kan gis dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn eller en særlig tilknytning til riket.

Hvis du søker asyl forventes det blant annet at du:

- Registrerer søknaden din om asyl hos Politiets utlendingsenhet (PU)
- Møter opp til asylintervjuet du blir innkalt til av Utlendingsdirektoratet (UDI)
- Forteller under asylintervjuet om hvorfor du søker asyl i Norge. Dette innebærer at du blant annet må fortelle om hvorfor du frykter å reise tilbake til hjemlandet ditt.
- Oppgir rett identitet til norske utlendingsmyndigheter. (Du vil ikke bli utvist eller straffet for å ha brukt falske dokumenter eller å ha løyet om identitet tidligere hvis dette var et resultat av at du var under utnytting i menneskehandel).
- Melder fra til politiet hvor du bor dersom du velger å ikke bo i mottaket du blir tilbudt
- Følger de husregler som gjelder der du får tilbud om å bo
- Melder fra til politiet dersom du flytter
- Ber om informasjon når du lurer på noe og sier fra hvis du eller noen av dine nære blir truet eller får andre alvorlige problemer

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

For informasjon
og hjelp, ring:

47 45 15 00

(Mandag – fredag kl 8-16)

KOM.pod@politiet.no

Du kan være anonym.

Vi har taushetsplikt.